

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Факультет економіки та інформаційних технологій
Кафедра міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету економіки та
інформаційних технологій

Ю.М. Неговська

РОБОЧА ПРОГРАМА

ЄВРОПЕЙСЬКА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки _____ другий (магістерський) рівень _____
(назва рівня вищої освіти)
галузі знань 29 «Міжнародні відносини» _____
(шифр і назва галузі знань)
Спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» _____
(код і найменування спеціальності)
професійної програми «Міжнародні економічні відносини» _____
(найменування освітньої програми)
тип дисципліни професійної та практичної підготовки _____

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

С.О.Радзієвська

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою міжнародних економічних відносин
протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри

В.Р.Костюк

Розробники: Голубка Володимир Михайлович, кандидат економічних наук, доцент
кафедри міжнародних економічних відносин

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова

Передумови вивчення навчальної дисципліни «Європейська стратегія України» оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями з таких навчальних дисциплін як: «Міжнародна економіка», «Міжнародна економічна діяльність України», «Міжнародні організації» та ін. та набуття ними відповідних фахових компетенцій.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Європейська стратегія України» є дослідження закономірностей та тенденцій взаємодії національної економіки в процесі її євроінтеграційних зусиль з визначенням стратегічних пріоритетів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин 4 кредитів ECTS

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Європейська стратегія України» є вивчення даної дисципліни є формування ключових компетенцій у сфері формування та реалізації стратегії європейської інтеграції України, крім того, передбачається набуття студентами комплексних знань про найважливіші теоретичні і практичні аспекти інтеграційних зусиль України та спеціалізованих знань щодо розвитку інтеграційних процесів між Україною та Європейським союзом, а також практичних навиків щодо вироблення національної позиції та її аргументованого відстоювання в контексті євроінтеграційних процесів.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Європейська стратегія України» є:

- розуміння суті інтеграційних процесів, взаємозв'язки їх форм, суб'єктів та рівнів;
- уміння аналізувати і оцінювати економічні, політико-правові, соціально-культурні, технологічні складові та інфраструктуру інтеграційних процесів за участю України та ЄС;
- вивчення принципів, процесів міжнародного поділу праці, спеціалізації та кооперування, як вирішального чинника розвитку європейських інтеграційних процесів;
- розуміння форм, методів і механізмів регулювання міжнародної торгівлі, процесів міграції робочої сили та руху капіталу в Європейському союзі;
- вивчення та аналіз доробку національних економік, у т.ч. України, на шляху до коінтеграції з ЄС;
- уміння розробляти та аналізувати елементи та в комплексі стратегічні напрямки розвитку національної економіки;
- уміння використовувати одержані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності України, враховуючи тенденції і перспективи розвитку міжнародних економічних відносин з ЄС.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Європейська стратегія України» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 3	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 5	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 2	Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.
СК 5	Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.
СК 6	Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів

	міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн.
СК 8	Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.
СК 9	Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1	Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.
ПРН 7	Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.
ПРН 10	Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.
ПРН 11	Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.
ПРН 13	Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продуктованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		Лекції	семін. занят.	Самост. робота		Лекції	семін. занят.	Самост. робота
Модуль I.								
Тема 1. Суть та значення інтеграційних стратегій в умовах глобалізації світового господарства	15	2	2	11	15	-	-	15
Тема 2. Суб'єкти європейських відносин України	15	2	2	11	15	-	-	15
Тема 3. Компонентний склад стратегії коінтеграції країни до Європейського союзу	15	2	2	11	15	1	-	14
Разом за змістовим модулем 1	45	6	6	33	45	1	-	44
Модуль II.								
Тема 4. Механізми та інструменти інтеграційних процесів в ЄС	15	2	2	11	15	1	-	14
Тема 5. Напрямки та етапи інтеграційних процесів в ЄС за участю України	15	3	3	9	15	1	1	13
Тема 6. Регулювання європейських відносин	15	3	3	9	15	1	1	13
Тема 7. Оцінка доцільності та ефективності участі в європейських відносинах	15	3	3	9	15	1	1	13
Тема 8. Специфіка стратегій Європейських країн	15	3	3	9	15	1	1	13
Разом за змістовим модулем 2	75	14	14	47	75	5	4	66
Усього годин	120	20	20	80	120	6	4	110

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Тема 1. Суть та значення інтеграційних стратегій в умовах глобалізації світового господарства

Визначення інтеграційних процесів, глобалізації. Рівень розвитку відносин (контакти, взаємодія, співробітництво, інтеграція). Вплив глобалізації на прискорення інтеграційних процесів.

Місце європейської інтеграції в системі світогосподарських відносин України. Принципи розвитку європейських відносин. Хронологія розвитку європейських відносин. Історія розвитку відносин. ЄС для України та Україна для ЄС. Особливості проведення переговорів на сучасному етапі взаємовідносин.

Тема 2. Суб'єкти європейських відносин України

Україна та ЄС як основні суб'єкти. Державні органи влади. Органи місцевого самоврядування. Місцеві громади. Підприємства. Громадські організації. Фонди. Заклади освіти. Фізичні особи. Об'єднання суб'єктів. Інші країни, які мають взаємовідносини з Україною та ЄС. Інституційне забезпечення процесу інтеграції України до ЄС.

Тема 3. Компонентний склад стратегії коінтеграції країни до Європейського союзу

Вільний рух товарів. Вільний рух людей. Вільне надання послуг. Вільний рух капіталу.

Корпоративне (компаній) законодавство. Конкуренсна політика. Сільське господарство. Рибне господарство. Транспортна політика. Оподаткування. Єдиний валютний союз. Статистика. Соціальна політика. Енергетична політика. Промислова політика. Малі та середні компанії. Наука та дослідження. Освіта та підвищення кваліфікації.

Телекомунікації та інформація. Культурна та аудіовізуальна політика. Регіональна політика та координація. Навколишнє середовище. Споживачі та охорона здоров'я. Юриспруденція та внутрішні справи. Митний союз. Зовнішні відносини. Спільна політика зарубіжна та політика безпеки. Фінансовий контроль. Фінансові та бюджетні умови. Інституції. Інше. Динаміка компонентного складу.

Тема 4. Механізми та інструменти інтеграційних процесів в ЄС

Визначення стратегічної мети. Участь у спільних проектах. Складання заявок на участь в європейських проектах. Фінансування. Законодавство. Спільний доробок. Ринкові та адміністративні інструменти. Спільні позиції. Спеціалізація та кооперування. Внутрішнє та зовнішнє середовище реалізації європейських стратегій України. Джерела інформації про європейських суб'єктів. ЗМІ. Інтернет. Державні органи влади. Європейські партнери. Запрошення до участі (тендери). Особисті контакти. Конференції та семінари. Заклади освіти. Визначення пріоритетів.

Тема 5. Напрямки та етапи інтеграційних процесів в ЄС за участю України

Преференційна торгівля. Статус ринкової економіки. Зона вільної торгівлі. Митний союз. Спільний ринок. Валютний союз. Економічний союз. Відносини з третіми країнами (США, Росія). Програми дій Україна-ЄС та оцінка їх виконання. Європейська Політика Сусідства. Угода про партнерство та співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами. Результати самітів Україна — ЄС. Доробок України в євроінтеграційному напрямі. Участь України в інших інтеграційних угрупованнях.

Тема 6. Регулювання європейських відносин

Регулювання європейських проектів Україною (звітність, дозволи тощо). Регулювання європейських проектів з боку ЄС. Регулювання місцевими органами влади. Регулювання фондами ЄС. Двостороннє та багатостороннє регулювання. Регулювання європейських відносин їх учасниками. Спільні заходи та політика.

Тема 7. Оцінка доцільності та ефективності участі в європейських відносинах

Економічна оцінка. Правова оцінка. Технологічна оцінка. Соціальна оцінка. Політична оцінка. Екологічна оцінка. Інституціональна оцінка. Інформаційна оцінка. Визначення конкурентних переваг. SWOT аналіз. Визначення національних економічних інтересів. Вимоги сторін інтеграційних процесів.

Тема 8. Специфіка стратегій Європейських країн

Португалія. Іспанія. Ісландія. Ірландія. Польща. Угорщина. Словаччина. Словенія. Чехія. Кіпр. Мальта. Литва. Латвія. Естонія. Україна. Росія. Португалія. Іспанія. Ісландія. Ірландія. Польща. Угорщина. Словаччина. Словенія. Чехія. Кіпр. Мальта. Литва. Латвія. Естонія.

6.Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Суть та значення інтеграційних стратегій в умовах глобалізації світового господарства	2	-
2	Суб'єкти європейських відносин України	2	-
3	Компонентний склад стратегії коінтеграції країни до Європейського союзу	2	1
4	Механізми та інструменти інтеграційних процесів в ЄС	2	1
5	Напрямки та етапи інтеграційних процесів в ЄС за участю України	3	1
6	Регулювання європейських відносин	3	1

7	Оцінка доцільності та ефективності участі в європейських відносинах	3	1
8	Специфіка стратегій Європейських країн	3	1
Усього годин		20	6

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Суть та значення інтеграційних стратегій в умовах глобалізації світового господарства	2	-
2	Суб'єкти європейських відносин України	2	-
3	Компонентний склад стратегії коінтеграції країни до Європейського союзу	2	-
4	Механізми та інструменти інтеграційних процесів в ЄС	2	-
5	Напрямки та етапи інтеграційних процесів в ЄС за участю України	3	1
6	Регулювання європейських відносин	3	1
7	Оцінка доцільності та ефективності участі в європейських відносинах	3	1
8	Специфіка стратегій Європейських країн	3	1
Усього годин		20	4

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Суть та значення інтеграційних стратегій в умовах глобалізації світового господарства	11	15
2	Суб'єкти європейських відносин України	11	15
3	Компонентний склад стратегії коінтеграції країни до Європейського союзу	11	14
4	Механізми та інструменти інтеграційних процесів в ЄС	11	14
5	Напрямки та етапи інтеграційних процесів в ЄС за участю України	9	13
6	Регулювання європейських відносин	9	13
7	Оцінка доцільності та ефективності участі в європейських	9	13

	відносинах		
8	Специфіка стратегій Європейських країн	9	13
	Усього годин	80	110

11. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Користуючись довідковою літературою підготувати глосарій основних понять та категорій, пов'язаних з інтеграцією.
2. Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Громадянство ЄС та його атрибути».
3. Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Спільна екологічна політика. Боротьба з глобальною зміною клімату в ЄС».
4. Підготувати повідомлення для преси на тему: «Європейська політика надання притулку».
5. Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Розподіл владного впливу серед держав-членів ЄС та легітимність прийняття рішень».
6. Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Складові політичної системи ЄС».
7. Підготувати повідомлення на тему: «Еволюція ролі та статусу інститутів ЄС».
8. Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Формування європейської ідентичності та місце в цьому процесі культурної та освітньої політик ЄС».
9. Для науково-популярного журналу підготувати повідомлення на тему: «Етапи розвитку відносин Україна – ЄС».
10. Скласти таблицю «Переваги й загрози вступу України до ЄС».

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диф.залику)

1. Розкрийте суть поняття «публічна діяльність».
2. Проаналізуйте концептуальні дослідження європейської публічної діяльності.
3. Охарактеризуйте європейську публічну діяльність: суть, функції, види комунікації.
4. Охарактеризуйте модель внутрішньої та зовнішньої комунікації країн-членів ЄС.
5. Проаналізуйте етапи інституційної реформи ЄС.
6. Охарактеризуйте структуру інституціональних органів ЄС.
7. Охарактеризуйте Інформаційні служби Європарламенту.
8. Охарактеризуйте Інформаційні служби Ради ЄС.
9. Охарактеризуйте діяльність Європейської ради в галузі інформації і комунікації.
10. Охарактеризуйте Інформаційні служби Європейської комісії.
11. Охарактеризуйте діяльність європейських аналітичних центрів.
12. Проаналізуйте етапи формування спільної зовнішньої політики ЄС.
13. Охарактеризуйте європейські інституції, які задіяні в процесі розробки й реалізації спільної зовнішньої політики ЄС.
14. Охарактеризуйте діяльність Європейської служби зовнішніх справ.
15. Розкрийте суть поняття комунікативна політика.
16. Проаналізуйте основні напрями сучасної комунікативної політики Європейського Союзу.
17. Охарактеризуйте комунікативні програми ЄС.
18. Охарактеризуйте інформаційну та комунікативну стратегію ЄС.
19. Проаналізуйте принципи комунікативної стратегії Білої книги ЄС.
20. Проаналізуйте комунікативні кампанії ЄС в мас-медіа різних регіонів світу.
21. Охарактеризуйте інформаційно-комунікативну діяльність Комітету регіонів ЄС.
22. Охарактеризуйте комунікативну діяльність ЄС в рамках Європейської політики сусідства.
23. Проаналізуйте інформаційно-комунікативний аспект регіональної політики ЄС.

24. Охарактеризуйте спеціальні проекти реалізації інформаційно-комунікативних завдань ЄС.
25. Охарактеризуйте типи регіональних інформаційно-комунікативних проектів ЄС.
26. Охарактеризуйте регіональні комунікативні проекти Представництва ЄС в Україні.
27. Проаналізуйте пріоритетні канали комунікації про ЄС та його регіональні проекти для українців.
28. Охарактеризуйте діяльність Ради Європи в галузі інформації і комунікації.
29. Проаналізуйте програми департаменту медіа і комунікацій Ради Європи.
30. Охарактеризуйте тематичні програми Ради Європи у сфері медіа.
31. Проаналізуйте діяльність ОБСЄ у сфері комунікації.
32. Охарактеризуйте сучасну стратегію комунікативної політики НАТО.
33. Охарактеризуйте напрями діяльності НАТО у сфері стратегічних комунікацій.
34. Проаналізуйте рівень залучення України до партнерства з Міжнародним секретаріатом НАТО у сфері стратегічних комунікацій.
35. Охарактеризуйте підходи НАТО та ЄС до стратегічних комунікацій.

13. Методи навчання

1. Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія тощо); методи візуалізації (презентація, графічна та таблична ілюстрація, метод демонстрацій тощо); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

2. Методи навчання на семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (метод візуалізації (презентація, графічна та таблична ілюстрація, метод демонстрацій та інші); дослідницький метод, пошуковий метод (робота з навчально-методичною літературою: рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо); метод проблемного виконання, репродуктивний метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Європейська стратегія України» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю у вигляді: *усного та письмового опитування, фронтального опитування, доповідей, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних завдань тощо.*

- для модульного контролю у вигляді: *письмової відповіді (теоретичні питання, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач тощо).*

- для підсумкового контролю у вигляді *диференційованого заліку у формі письмової відповіді (теоретичні питання, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач тощо).*

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену або заліку.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Європейська стратегія України» є підсумковий контроль – диференційований залік.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного, модульного та підсумкового контролю знань у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «Європейська стратегія України» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів
<i>Аудиторна робота</i>	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Ділова гра, практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	
<i>Самостійна робота</i>	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Модульний контроль

Навчальна дисципліна «Європейська стратегія України» передбачає виконання двох модульних контрольних робіт. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Європейська стратегія України» оцінюється в **10 балів**. Максимальна сумарна кількість балів за модульний контроль складає **20 балів**.

Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового контролю у разі набрання ним за результатами поточного та модульного контролю не менше **20 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння (змістового модуля) навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за диференційований залік з навчальної дисципліни «Європейська стратегія України» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно

таблиці:

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проекту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота								Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2							Самостійна робота
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
3	3	4	4	4	4	4	4	10	40	100
Модульний контроль 1 - 10			Модульний контроль 2 - 10							

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Європейська стратегія України» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус
- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основна:

1. Белан, В. (2018). *Європейська стратегія у сфері інформатизації освіти: перехід до відкритої освіти. Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Сер.: Професійна педагогіка, (15), 169-175.*
2. Білецька, А. В. (2018). *Інтеграція та децентралізація: європейський досвід в контексті державної стратегії розвитку України.*

3. Європейська інтеграційна політика: навч. посіб. / [А.М. Поручник, В.І. Чужиков, Д.О. Ільницький, О.А. Федірко]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В.І. Чужикова. – К.: КНЕУ, 2010. – 451 с.
4. Європейська інтеграція навч. посіб. / за ред. М. І. Макаренка, Л. І. Хомутенко ; [М. І. Макаренко, Л. І. Хомутенко, І. І. Д'яконова та ін.]. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 344 с.
5. Європейський проект та Україна : монографія / А. В. Єрмолаєв, Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська, О. О. Резнікова [та ін.]. – К. : НІСД, 2012. – 192 с.
6. Європейський Союз: економіка, політика, право: енциклопедичний словник. – К., 2011.
7. Копійка В. В. Європейський Союз: історія і засади функціонування: навчальний посібник / Валерій Копійка, Тетяна Шинкаренко ; ред. Л. В. Губерський. - К. : Знання, 2009. - 751 с.
8. *Кормич, Л. І., Кормич, Л. І., Кормич, Л. І., Кормич, А. І., Кормич, А. І., & Кормич, А. І. (2018). Євроінтеграційна стратегія сучасної України: фактори впливу та проблеми реалізації.*
9. Мальська М. П. Основи європейської інтеграції підручник. / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 320 с
10. *Міхель, Р. В. (2019). Європейська політика сусідства як інструмент європеїзації України. Економіка та держава, (11), 34-38.*
11. Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу. – К., 2005.
12. *Нікіпелова, Є. М., & Нікіпелова, Е. М. (2017). Глобальна стратегія ЄС та Україна.*
13. Халаджи В. В. Європейська політика сусідства: роль та місце України : монографія / В. В. Халаджи, Н. Л. Яковенко; ред.: А. І. Кудряченко; НАН України, Ін-т європ. дослідж. - К. : Наук. світ, 2012. - 218 с.

Додаткова:

1. Грицяк І.А., Говоруха В.В., Стрельцов В.Ю. Правова та інституційна основи Європейського Союзу. - Х., 2009.
2. Ковальчук О. С. Формування освітньої політики країн євросоюзу під впливом процесів глобалізації та європеїзації // SWorld – 1-12 October 2013.
3. Краєвська О. Трансформація моделей формування спільних політик ЄС у компетенції ЄС за Лісабонським договором // Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини». – № 38, 2016. – С. 70-79.
4. Міграційна політика ЄС: стан, виклики та перспективи : наук.- практич. симпозиум, присвяч. 15-річчю міжнар. дня мігранта та 25-річчю міжнар. конвенції про захист прав усіх трудящих-мігрантів та їх сімей (м. Одеса, 18 груд. 2015 р.) [Електронний ресурс] // Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – Електрон. текст. дані. – Одеса : Фенікс, 2015. – 105 с. – Режим доступу: <http://iele.bazick.com/projectdevelopment/odessa-tempus-center>; eurolaw.org.ua.
5. Палагнюк Ю. В. Державна євроінтеграційна політика України: теорія, методологія, механізми : [монографія]. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 12 2014. – 392 с.

20. Інформаційні ресурси

1. Інформаційний центр сусідства ЄС (література і акти, що стосуються відносин ЄС з країнами-сусідами): [http:// www.enpi-info.eu/library/](http://www.enpi-info.eu/library/)
2. Книжковий магазин ЄС (більшість публікацій безкоштовно завантажуються у pdf форматі): [https:// bookshop.europa.eu/en/home](https://bookshop.europa.eu/en/home)
3. Офіційний портал законодавства ЄС (в електронному вигляді наявні усі види правових актів ЄС, Офіційний бюлетень ЄС та інша документація: www.eurlex.europa.eu
4. Офіційний сайт Європейського Союзу // <http://europa.eu/>